

Nr 202.

Av herrar **von Heland** och **Egnell**, i anledning av
Kungl. Maj:ts framställning om anslag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m.

I förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1938/39 har för femte huvudtiteln under G. upptagits ett anslag för flyktingars yrkesutbildning m. m. å 500,000 kronor.

Frågan om utbildning av yrkesmän har under senare tid tilldragit sig en stegrad uppmärksamhet. Det har icke minst på landsbygden konstaterats ett behov av utbildade yrkesmän. I verkstadsskoleutredningens betänkande angående inrättande av centrala verkstadsskolor m. m. (1938) har särskilt understrukits den brist, som på landsbygden i stor utsträckning föreligger i fråga om skickliga och verkligt utbildade arbetare inom byggnadsfacket. I sin mån medverkar detta, såsom även av de sakkunniga i denna utredning framhålles, till att byggnadsstandarden på landsbygden proportionsvis icke står på samma nivå som i allmänhet i städer och samhällen. En ökad tillgång på skickliga yrkesmän på detta område skulle utan tvivel medverka till en förbättring av landsbygdens bostads- och över huvud taget byggnadsförhållanden samt till ett mera effektivt utnyttjande av det stöd staten lämnar.

En annan faktor, som emellertid härvid bör beaktas, är arbetskraftens rörlighet. Redan under nuvarande förhållanden utöva städer och samhällen en betydande dragningskraft på landsbygdens arbetskraft och i synnerhet på de utbildade yrkesmännen. Det är icke ett rörligare element inom yrkesmännens led, varav behov framför allt föreligger. Vad som landsbygden behöver på detta område är framför allt kvalificerade arbetare, som stanna kvar i orterna.

En linje, på vilken en lösning av denna fråga skulle kunna nås, samtidigt som någonting åtgjordes för att lösa det faktiska *partiella arbetslöshetsproblemet*, som så hårt pressar småbrukare på ofullständiga jordbruk utan tillgång till erforderliga biförtjänster, skisserades i årets remissdebatt i andra kammaren från bondeförbundshåll. Därvid sattes ifråga om icke yrkesutbildning på olika områden, där behov förefinnes på landsbygden av kunnigt folk, är ett medel, varigenom staten på ett verksamt sätt skulle kunna hjälpa dessa delvis arbetslösa småbrukare och bidra att höja deras synnerligen låga levnadsstandard.

En utbildning av lämpliga småbrukare, exempelvis till byggnadsarbetare, skulle, framhölls det i tydlig anknytning till den ovan berörda utredningen, samtidigt som vederbörandes försörjningsmöjligheter förbättrades tillföra bygderna en grupp av kunniga, *bofasta* yrkesmän.

Som bekant verka stora internationella hjälpororganisationer av folk, som stå vederbörande nära, för att taga hand om och hjälpa de främmande flyktingarna. Många kunna dessutom på ett anmärkningsvärt sätt själva taga hand om sina intressen. Av lotterimedel har även svenska staten anslagit medel till detta ändamål. Om någon råkar i nöd har han liksom nödställda svenskar även möjlighet att räkna med hjälp från det allmännas sida.

I fråga om *yrkesutbildning* tala åtskilliga faktorer för att denna bör inriktas på annat sätt än till utbildning av så rörliga folkgrupper.

Inom vårt land förefinnes emellertid faktiskt, exempelvis i fjällbygderna men även på andra håll, betydligt större anledning för staten att hjälpa när det gäller våra egna, än i fråga om dessa flyktingar. Departementschefen anser sig kanske på denna punkt ha andra resurser att hänvisa till då väl ej annars detta förslag framlagts.

Under sådana förhållanden synes det rimligare att den halva miljon det här är frågan om disponeras så, att den kommer den faktiska partiella arbetslösheten bland småbrukarna till godo och samtidigt underlättar för landsbygden att komma till lösning av de svårigheter, som skapas av rådande oeffterrättliga förhållanden på byggenskapens område.¹

Med åberopande av vad som anförts föreslås,

att riksdagen ville, med avslag på vad som i Kungl. Maj:ts proposition nr 2 under femte huvudtiteln G föreslagits, besluta att där avsedda medel 500,000 kronor anslås för utbildning av lämpliga småbrukare till yrkesmän särskilt byggnadsarbetare i anslutning till vad som av verkstadsutredningen avsetts.

Stockholm den 23 januari 1939.

Erik von Heland.

Wiktor Egnell.
